

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму “Озброєння та військова техніка” третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності К7 “Озброєння та військова техніка” галузі знань К Безпека та оборона, що реалізується у Військовій академії (м. Одеса).

Актуальність та структура програми

Представлена освітньо-наукова програма “Озброєння та військова техніка” третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності К7 “Озброєння та військова техніка” галузі знань К Безпека та оборона орієнтована на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для вищих військових навчальних та наукових установ Збройних Сил України. Загальний обсяг освітньої складової становить **52 кредити ЄКТС**, що повністю відповідає нормативним вимогам до програм підготовки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Рецензована освітньо-наукова програма “Озброєння та військова техніка” третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності К7 “Озброєння та військова техніка” галузі знань К Безпека та оборона відповідає вимогам Закону України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII “Про вищу освіту”, постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)”, постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій”, наказу Міністерства оборони України від 09 грудня 2022 р. № 424 “Про затвердження Особливостей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, наукових установах системи Міністерства оборони України”.

Специфіка підготовки кадрів рівня доктора філософії (PhD) за спеціальністю К7 у воєнний час полягає у тому, що наукові дослідження не повинні бути відірвані від реалій ведення бойових дій. Розроблена освітньо-наукова програма Військової академії (м. Одеса) чітко орієнтована на розв’язання практичних проблем підвищення живучості та ефективності бойового застосування озброєння та військової техніки в умовах високо інтенсивного збройного конфлікту.

До сильних сторін програми можна віднести:

1. Програма акредитована Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (сертифікат № 11406 від 29 квітня 2025 року), що підтверджує її відповідність встановленим стандартам.

2. Програма ґрунтується на аналізі досвіду застосування ОВТ у сучасних збройних конфліктах. Фокус зосереджено на підвищенні живучості та надійності експлуатації: наявність спеціальних компетентностей СК 10 (“здатність удосконалювати існуючі методи і засоби відновлення, технічного обслуговування та утилізації озброєння і техніки”), СК 11 (“здатність удосконалювати існуючі методи підвищення живучості озброєння та військової

техніки шляхом їх захищеності”) та СК 12 (“здатність удосконалювати наукові теоретичні методи підвищення бойової ефективності застосування озброєння та військової техніки”) відповідає критичним потребам Збройних Сил України.

3. Прикладне моделювання та штучний інтелект: включенні до блоку вибірових дисциплін таких освітніх компонентів, як “Імітаційне моделювання в воєнно-прикладних дослідженнях”, “Організація експлуатації і відновлення озброєння та військової техніки” та “Аналіз та оцінка ефективності військового управління”, що дає ад’юнкту інструменти для прийняття швидких та обґрунтованих рішень у екстремальних умовах.

4. Значна вибірка складова (16 кредитів), що містить сучасні та вкрай актуальні для академічного середовища вибірові компоненти, зокрема “Наукометрія та науково-організаційна діяльність”, “Використання технологій штучного інтелекту в освіті та науці” та “Теоретичні основи військової кібернетики”.

Рекомендації щодо удосконалення:

1. Приділити більше уваги розширенню міжнародних партнерських зв’язків з військовими академіями та науково-дослідними центрами країн ЄС і НАТО, під час формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, стимулювати публікаційну активність ад’юнктів у міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, Web of Science) та участь у спільних науково-дослідних проєктах у межах оборонних ініціатив Європейського Союзу.

2. У навчальних програмах бажано розширити коло питань відмінностям кодифікації ОВТ за вимогам імплементованих в Україні стандартів НАТО, наприклад, як ВСТ 01.055.005-2021 (01) Озброєння та військова техніка. Випробування. Настанови щодо оцінювання впливу навколишнього середовища на озброєння та військову техніку (NATO STANAG 4370 / AESTP-230: Environmental Conditions and Test Procedures for Military Equipment - Climatic Tests. Allied Engineering Environmental Test Publication, 2022), а також змінам у процедурах проведення державних та кваліфікаційних випробувань дослідних зразків ОВТ відповідно до вітчизняних стандартів:

- ДСТУ В 15.210:2023. Система керування життєвим циклом озброєння та військової техніки. Випробування озброєння та військової техніки. Основні положення. Класифікація. [Чинний від 2023-09-01]. Вид. офіц. Київ: Державний стандарт, 2023. 44 с.

- ДСТУ В 15.211:2023 Система керування життєвим циклом озброєння та військової техніки. Програми і методики випробувань. Основні положення. [Чинний від 2023-09-01]. Вид. офіц. Київ: Державний стандарт, 2023. 22 с.

- ДСТУ В 20.39.101:2021 Комплексна система загальних технічних вимог до озброєння та військової техніки. Основні положення. [Чинний від 2022-08-01]. Вид. офіц. Київ: Державний стандарт, 2022. 7 с.

- ДСТУ В 15.301:2023 Система керування життєвим циклом озброєння та військової техніки. Поставлення на виробництво озброєння та військової техніки. Правила проведення робіт. Зміна № 1 (ІПС № 3-2025) [Чинний від 2025-01-05.] Вид. офіц. Київ: Державний стандарт, 2023. 17 с.

3. В межах вибіркової дисципліни “Моделювання процесів функціонування систем” або “Використання технологій штучного інтелекту в

освіті та науці” бажано акцентувати увагу на використанні сучасного інженерного програмного забезпечення для комп’ютерного проектування і створення цифрових двійників зразків зброї.

Загальний висновок: освітньо-наукова програма “Озброєння та військова техніка” третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності К7 “Озброєння та військова техніка” галузі знань К Безпека та оборона є максимально практико-орієнтованою, відповідає актуальним потребам Сил оборони України та готує фахівців, здатних розв’язувати гострі технічні завдання в сучасних умовах. Програма відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій (8 рівень), є логічно завершеною та готовою до реалізації.

Головний науковий співробітник науково-дослідного управління розвитку озброєння та військової техніки
Військово-Морських Сил Науково-дослідного центру
Збройних Сил України «Державний океанаріум»
Інституту Військово-Морських Сил Національного
університету «Одеська морська академія»,
д.т.н., професор

Костянтин БОРЯК